

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

21. huhtikuuta 2004

B5-0219/2004 }
B5-0220/2004 }
B5-0222/2004 }
B5-0223/2004 }
B5-0225/2004 } RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 37 artiklan 4 kohdan mukaisesti

- María Antonia Avilés Perea PPE-DE-ryhmän puolesta
- Helmut Kuhne PSE-ryhmän puolesta
- Jan Mulder ja Ole Sørensen ELDR-ryhmän puolesta
- Bart Staes Verts/ALE-ryhmän puolesta
- Freddy Blak ja Jonas Sjøstedt GUE/NGL-ryhmän puolesta
- Mogens N.J. Camre UEN-ryhmän puolesta
- Jens-Peter Bonde EDD-ryhmän puolesta
- Gianfranco Dell'Alba

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

- Verts/ALE (B5-0219/2004),
- ELDR (B5-0220/2004),
- GUE/NGL (B5-0222/2004),
- PSE (B5-0223/2004),
- PPE-DE (B5-0225/2004),

Eurostatista

RC\533415FI.doc

PE 344.766}
PE 344.767}
PE 344.769}
PE 344.770}
PE 344.772} RC1

Euroopan parlamentin päätöslauselma Eurostatista

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 4. joulukuuta 2003 hyväksymänsä mietinnön OLAFin toiminnan arvioinnista (Böschin mietintö), 29. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman toimenpiteistä, jotka komissio on toteuttanut niiden huomautusten perusteella, jotka sisältyvät vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion (komissio) toteuttamisesta varainhoitovuonna 2001 koskevan päätöksen päätöslauselmaosaan (C5-0004/2004), sekä 21. huhtikuuta 2004 hyväksymänsä mietinnön vuotta 2002 koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle (Bayonan mietintö),
 - ottaa huomioon komission kertomuksen vuoden 2001 vastuuvapausmenettelyn seurannasta (KOM(2003) 651 – C5-0536/2003),
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 276 artiklan,
 - ottaa huomioon varainhoitoasetuksen 147 artiklan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 37 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että parlamentti on korostanut useita puutteita Eurostatin varainhoidossa huhtikuussa 2003 antamassaan päätöslauselmassa, joka koskee varainhoitovuotta 2001 koskevan vastuuvapauden myöntämistä,
- B. ottaa huomioon, että parlamentin vaatimusten ja useiden keväällä 2003 julkaistujen lehtitietojen tuloksena komissio käynnisti Eurostatin asioista sisäisen tutkimuksen, jonka tulokset ilmoitettiin parlamentille 8. heinäkuuta, missä yhteydessä ilmoitettiin useista kiireellisistä toimista, mukaan lukien sopimusten ja johtavien virkamiesten irtisanominen lisätutkimuksien ajaksi,
- C. ottaa huomioon, että komission työryhmä, sisäisen tarkastuksen yksikkö ja OLAF käynnistivät kolme rinnakkaista tutkimusta, jotka toimitettiin parlamentille lokakuun lopussa 2003,
- D. ottaa huomioon, että komission lainsäädäntöohjelmasta joulukuussa 2003 käydyin keskustelun yhteydessä puheenjohtaja Prodi antoi parlamentille ilmoituksen toimintasuunnitelmasta, josta komission jäsen Solbes antoi yksityiskohtaisempia tietoja helmikuussa 2004,
- E. ottaa huomioon, että OLAF on tähän mennessä saattanut päätökseen useita tutkimuksia Eurostatin tapauksen erityisistä osatekijöistä ja toimittanut joidenkin asiakokonaisuuksien asiakirjat Luxemburgin ja Ranskan yleisille syyttäjille ja että useat asiakokonaisuudet ovat yhä edelleen tutkittavana,

1. muistuttaa 29. tammikuuta 2004 hyväksytyin Casacan mietinnön johtopäätöksistä ja suosituksista, jotka koskevat pääasiassa Eurostat-tapauksen seuranta, ja erityisesti ilmiantajien (whistle-blowers) myönteistä roolia huolenaiheiden julkistamisessa, sellaisten sisäisten tarkastuskertomusten olemassaoloa, jotka sisältävät yksityiskohtaisia tietoja rahoitusmenettelyihin liittyvistä väärinkäytöksistä, sekä mainittujen tietojen puutteellista siirtämistä ja käsittelyä komission osastoissa ja niiden välillä, mikä on aiheuttanut ongelman pysymisen salassa julkisuudelta usean vuoden ajan;
2. pahoittelee, että sen tähän mennessä saamat vastaukset viime lokakuussa esitettyyn suulliseen kysymykseen (O-0067/03) ja vastuuvapautta vuodelta 2001 koskevaan seurantakertomukseen ovat olleet riittämättömiä; vaatii komissiota antamaan 31. heinäkuuta 2004 mennessä täydellisen ja yksityiskohtaisen kirjallisen selvityksen Eurostat-skandaalista, mukaan lukien kaikki petostentorjuntavirasto OLAFin raportit, sekä erityisesti komission jäsenten hitaasta reagoinnista varoitussignaaleihin ja kehnosta tiedonkulusta komissiossa;
3. panee merkille komission sisäisen tarkastuksen yksikön sekä Eurostatin sisäisen tarkastuksen komitean laadukkaan ja perinpohjaisen työn; tuomitsee kuitenkin erittäin pitkät viivästymät sekä komission vastahakoisen ja empivän suhtautumisen siihen, että nämä erittäin tärkeät raportit toimitettaisiin parlamentille; kehottaa komissiota harkitsemaan näiden asiakirjojen julkistamista kokonaisuudessaan tai ainakin anonymiteetin säilyttävinä versioina;
4. ottaa huomioon, että Eurostat rikkoi varainhoitoasetusta 1999–2003 eikä Eurostatin johto reagoinut sisäisen tarkastuksen yksiköiden esittämiin raportteihin toteuttamalla päättäväisiä toimia eikä tiedottanut selkeästi tapahtuneista väärinkäytöksistä Eurostatissa vastuullisessa asemassa oleville; korostaa, että vaikka joidenkin säännösten muuttaminen voisi olla toivottavaa, ongelma ei kuitenkaan aiheutunut hyvien säännösten puutteesta, vaan olemassa olevien säännösten huonosta soveltamisesta;
5. pitää Eurostatin toimintasuunnitelmaa vuodelle 2004 ja komission uutta OLAF-asetusehdotusta (10. tammikuuta 2004) periaatteessa myönteisinä;
6. korostaa, että tapaus on paljastanut vakavia ongelmia sekä komission että OLAFin työtavoissa; katsoo, että Eurostat-tapaus on paljastanut vakavia puutteita komission sisäisten tarkastusten valvonnassa, ja toteaa, että komission kykenemättömyys vastata ongelmiin vakuuttavasti horjuttaa koko järjestelmän uskottavuutta;

Komissio

7. toteaa Eurostat-tapauksesta tähän mennessä saatujen selvitysten paljastavan, että
 - OLAFin julkisiin selontekoihin Eurostat-tutkinnasta (heinäkuussa 2002) ei saatu asianmukaista poliittista vastausta Eurostatista vastaavalta komission jäseneltä eikä talousarvion valvonnasta vastaavalta komission jäseneltä;
 - kukaan ei seurannut kaikkea vähitellen saatua todistusaineistoa;
 - pääsihteeri ei välittänyt OLAFin antamia, joskin hyvin epämääräisiä tietoja kenellekään, jolla olisi poliittista vastuuta;
 - komission jäsenten kabinetit jättivät huomioimatta tai torjuivat saamansa tiedot;

8. tunnustaa, että ongelmat ovat peräisin vuotta 1999 edeltävältä ajalta, mutta korostaa, että nykyinen komissio ei ryhtynyt riittävän nopeasti toimenpiteisiin ongelmien määrittämiseksi ja korjaamiseksi;
9. katsoo, että vaikka komissio on pyrkinyt parantamaan komission jäsenten ja yksiköiden suhteita, Eurostatin tapaus on osoittanut selvästi, että Eurostatin johdon ja komission monialaisten yksiköiden sekä Eurostatin ja asiasta vastaavan komission jäsenen välinen avoimuus ja viestintä on ollut riittämätöntä;
10. pitää edellä mainittuja seikkoja osoituksena siitä, että järjestelmiä ja käytäntöjä, joiden avulla komission jäsenet itse voisivat kantaa poliittisen vastuunsa petosten ja väärinkäytösten torjunnassa, ei ilmeisesti ole pohdittu vakavasti;
11. muistuttaa komission jäseniä siitä, että he ovat vastuussa alaistensa osastojen virkamiesten väärinkäytöksistä ("riippumattomien asiantuntijoiden komitea", 1999 ja komission jäsenten toimintasäännöt, 1999); katsoo, että komission jäseniä ei voida vapauttaa vastuusta sillä perusteella, että he eivät ole saaneet riittävästi tietoja;
12. pitää valitettavana, ettei komission jäsenten ja pääosastojen pääjohtajien välisten suhteiden rakenteellisesta muuttamisesta ole esitetty ehdotuksia, ja pitää muuttamista välttämättömänä, jotta komission jäsenten johtava asema ja poliittinen vastuu täsmentyisi; katsoo, että hallintouudistuksesta maaliskuussa 2000 annetun valkoisen kirjan nojalla toteutettujen toimien edistymistä koskevassa komission kertomuksessa tehdyt ehdotukset ovat tässä mielessä riittämättömiä;
13. huomauttaa erityisesti poliittiseen vastuuseen liittyvistä kysymyksistä, joita tämä aiheuttaa rahoitus- ja johtamismenettelyjen osalta sekä valvontamenettelyjen heikkouden osalta tietyissä yksiköissä; pyytää komissiota antamaan ehdotuksia komission jäsenten toimintasääntöjen tarkistamiseksi ja komission jäsenten ja pääjohtajien välisten suhteiden rakenteellisesta muuttamisesta niin, että periaate komission jäsenten poliittisesta vastuusta oman yksikkönsä toiminnasta olisi merkityksellinen; pitää ehdottoman tärkeänä, että komission puheenjohtajalla on käytettävissään keinot, joilla varmistetaan toimintasääntöjen noudattaminen;
14. pyytää, että yksi komission jäsenistä ottaisi vastuun, kuten on tehty aiemminkin, petosten ja väärinkäytösten torjunnan koordinoinnista, ja vastaisi erityisesti seuraavista:
 - yhteydenpito sisäisen tarkastuksen yksikköön;
 - kaikkien pääosastojen tarkastusyksiköiden laatimien sisäisten tarkastuskertomusten jatkotoimien tarkastelu, arviointi ja seuranta ja arviointikertomukset ohjelmien hallinnoinnista;
 - sisäisen tarkastuksen seurantakomitea;
 - suhteet OLAFiin;
 - suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen;
 - yhteydenpito muihin komission jäseniin näiden talousarvion valvontaan liittyvässä työssä;

15. uskoo, että kukin komission jäsen vastaa vastuualueelleen kuuluvien yksikköjen toiminnasta ja että komission jäsenten on varmistettava, että tavoitteet on saavutettu moitteettoman varainhoidon periaatteita täydellisesti noudattaen; vaatii, että kaikki komission jäsenet asettavat petosten ja väärinkäytösten torjunnan etusijalle pääosastoissa, joista he ovat vastuussa; aikoo komission uusien jäsenten kuulemisissa ottaa huomioon, miten komission jäsenehdokkaat sitoutuvat tähän torjuntaan;
16. pyytää tämän vuoksi, että kaikissa komission jäsenten kabineteissa annetaan yhdelle neuvonantajalle muiden tehtävien ohella erityisvastuu kyseisen komission jäsenen neuvomisesta kysymyksissä, jotka liittyvät talousarvion valvontaan tämän vastuulla olevissa pääosastoissa, ja yhteydenpidosta talousarvion valvonnasta vastaavan komission jäsenen kabinettiin;
17. toistaa kantansa, jonka mukaan komission jäsenillä on oltava suurempi ja ehkäisevämpi vastuu alaiensa osastojen toiminnasta ja yhtä suuri vastuu sekä epäonnistumisista että menestyksistä; aikoo sen vuoksi asettaa tulevan komission vastuuseen sekä sen toimimattomuudesta että sen toimenpiteistä;

Sisäiset menettelyt

18. muistuttaa, että hallintouudistus on ollut eräs nykyisen komission päätavoitteista, että komission uudistamista koskeva valkoinen kirja hyväksyttiin 1. maaliskuuta 2000 ja että komissio on sitoutunut kunnianhimoiseen ohjelmaan, jolla lujitetaan riippumattomuutta, vastuuvellollisuutta, tehokkuutta, avoimuutta ja mahdollisimman tiukkoja vastuustandardeja; ottaa huomioon, että:
 - monia erittäin tarpeellisia ja merkittäviä oikeansuuntaisia toimia on jo toteutettu ja
 - uudistuksen tiellä on vielä potentiaalisia esteitä, jotka on poistettava;
19. muistuttaa, että uudistuksessa korostetaan selvästi varainhoidon valvonnan hajauttamista; uskoo tämän puolestaan osoittavan selvästi, että yksittäisissä yksiköissä toimivia valvontajärjestelmiä varten on kehitettävä soveliaampia ja vastuullisia keskitetyn seurannan muotoja;
20. katsoo, että Eurostatin tapaus on korostanut tarvetta tarkistaa mainittujen eri toimijoiden sekä yksittäisten komission jäsenten ja komission kollegion välisiä suhteita, sekä vastuuketjun toimivuutta, jotta edistyminen varmistetaan rahoituksen hallinnan lisäksi myös komission hallintorakenteen osalta;
21. vaatii, että pääosastojen pääjohtajien laatimat vuosikertomukset heijastavat heidän asemaansa tulojen ja menojen hyväksyjinä varainhoidonasetuksen mukaisesti; vaatii, että yhteenvetokertomuksessa esitetään kaikki eri vuotuisten toimintakertomusten/tarkastuslausumien päänäkökohdat;
22. muistuttaa komission jäsenten esittämiin kysymyksiin ja yksiköiden esittämiin vastauksiin käytettävistä kanavista ja katsoo edelleen, että pääosaston pääjohtajan olisi toimitettava (arkaluonteisiksi luonnehdittavia asioita koskevat) vastaukset suoraan asiasta vastaavalle komission jäsenelle eikä tämän kabinettipäällikölle;

23. pitää valitettavana, että Eurostatin ja OPOCEn aiempänä käytäntönä oli ottaa käyttöön nk. rahoitustilejä; kehottaa komissiota toimimaan ripeästi ja tutkimaan, ovatko muut komission yksiköt turvautuneet vastaaviin käytänteisiin, sekä selvittämään järjestelmän todellisen laajuuden ja rahoitustileillä olleiden varojen lopullisen kohtalon;

Kehitys Eurostatissa

24. ottaa huomioon toimet, joita on jo toteutettu tämän komission alaisen yksikön tilanteen oikaisemiseksi; pitää erityisesti myönteisenä seuraavaa:

- ulkopuolisten tahojen kanssa tehtyjen nykyisten sopimusten ja ulkopuolisille tahoille myönnettyjen tukien perusteellinen uudelleenarviointi sekä kaikkien sopimusten automaattisen jatkamisen peruuttaminen;
- Eurostatin ja kansallisten tilastoelinten nykyisten suhteiden täydellinen uudelleenarviointi, joka kattaa myös tuet, joita ei ole analysoitu asianmukaisesti moneen vuoteen;
- julkaisujen määrän huomattava karsiminen;
- sisäistämispolitiikka, eli tilastoinnin palauttaminen sisäiseksi tehtäväksi, kuten IAC suositti Eurostat-selonteossaan ja kuten parlamentti vaati edellä mainitussa vuoden 2001 vastuuvapautta koskevassa päätöslauselmassa;
- tilastojen ilmainen julkaiseminen sen Internet-sivustolla;
- koulutuksen parantaminen varainhoidon alalla;

25. katsoo, että Eurostatin uuden rakenteen hallinnon ja johdon riippumaton tarkastus on tehtävä sen jälkeen, kun OLAFin tutkimukset on saatettu päätökseen, ja katsoo erityisesti, että vielä nykyisen komission toimikaudella on laadittava seurantakertomus, jossa tarkastellaan, onko IAS:n ja IAC:n aiempia Eurostat-suosituksia noudatettu;

26. katsoo, että Eurostatin tapauksessa oltiin liian riippuvaisia ulkoisista virastoista; pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että Eurostatin tehtävät on sitouduttu hoitamaan kokonaisuudessaan sisäisesti ja että kaikki Eurostatiin kytköksissä olleiden ulkoisten konsulttien kanssa tehdyt sopimukset on sitouduttu arvioimaan uudelleen;

27. kehottaa lisäksi komissiota puuttumaan niiden pienten alihankkijayritysten tilanteeseen, joille tapaus on aiheuttanut ongelmia niistä riippumattomista syistä;

Varainhoitoasetus

28. kehottaa komissiota ratkaisemaan – joko täytäntöönpanosäännöksiä tarkistamalla tai toteuttamalla erityisiä lainsäädäntötoimia tai menettelyjä koskevia toimia – uudessa varainhoitoasetuksessa havaitut heikkoudet, jotka saattavat altistaa yhteisön talousarvion petoksille; suosittelee, että näitä toimia arvioitaisiin kaavaillun OLAF-asetuksen tarkistamisen yhteydessä;

OLAF

29. korostaa täydellisesti toimivan ja riippumattoman petostentorjuntayksikön merkitystä monimuotoisten ja arkaluonteisten tutkimusten tekemisessä; toistaa kantansa, jonka mukaan OLAFin on oltava institutionaalisesti riippumaton komissiosta ja että sen tukena on oltava elin, joka vastaa sen operaatioiden asianmukaisesta oikeudellisesta valvonnasta ja varmistaa tutkimuksen kohteena olevien salassapidon ja suojaamisen;
30. korostaa, että komission pääsihteerinä olisi pyydettyä ilmoittamaan suoraan asianosaisesta PO:sta vastaavalle komission jäsenelle aina kun hän saa OLAFilta tietoja sisäisistä tutkimuksista siinäkin tapauksessa, että tiedot ovat niukkoja; katsoo, että komission jäsenen on pyrittävä varmistamaan, etteivät hänelle uskotut luottamukselliset tiedot paljastu muille kuin komission jäsenille;

Toimielinten väliset elimet

31. katsoo Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston (OPOCE) tapauksen osoittavan, että selkeän poliittisen vastuun määrittäminen on erityisen hankalaa toimielinten välisten laitosten yhteydessä; kehottaa tämän vuoksi toimielimiä tarkastelemaan uudelleen toimielinten välisiä laitoksia koskevia nykyisiä oikeudellisia määräyksiä kyseenalaistamatta kuitenkaan toimielinten välisen yhteistyön periaatetta;

Tulevat toimenpiteet

32. myöntää, että Eurostatin tapaus on vakava takaisku sen suhteen, miten suurella arvolla julkinen mielipide pitää komission hallintouudistusprosessia; tunnustaa siitä huolimatta, että lähes kaikki maaliskuussa 2000 julkaistuun valkoiseen kirjaan sisältyvät erityiset toimenpiteet on hyväksytty; kehottaa komissiota varmistamaan täydellisen ja perusteellisen täytäntöönpanon kaikissa yksiköissään, virastoissaan ja erillisvirastoissaan, jotta Eurostatin tapauksen aiheuttanut tilanne ei koskaan voi toistua;
33. aikoo arvioida perusteellisesti kaikki Eurostat-tutkintaan liittyvät raportit, jotka OLAF on luvannut ja joita parlamentti on toistuvasti vaatinut, viimeksi 17. joulukuuta 2003 antamassaan päätöslauselmassa, jossa se pyysi OLAFia "antamaan Euroopan parlamentille lopulliset raporttinsa mahdollisimman pian ja viimeistään 15. tammikuuta 2004"; korostaa, että näitä raportteja ei ole vielä toimitettu; vahvistaa aikomuksensa jatkaa käynnissä olevan Eurostat-tutkinnan ja mahdollisten oikeustoimien kehittymisen seuraamista ja valvomista, jotta tarvittaessa voidaan antaa lisä uudistuksia koskevia ehdotuksia;
34. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle.